

[Avaleht](#) > ... > [Õigusaktid Ja Kohtupraktika](#) > [Liikmesriigi Õigus](#) > [Netherlands](#)

Liikmesriigi õigus

Sisu koostaja:

Madalmaad

Madalmaad

Sellel teabelehel antakse ülevaade Madalmaade õigussüsteemist. Madalmaade valitsus koosneb ministritest ja kuningast. See muudab Madalmaad ainulaadseks teiste Lääne-Euroopa monarhiate hulgas, kus monarh enamasti valitsusse ei kuulu. Madalmaades on valitsenud konstitutsiooniline monarhia koos parlamentaarse süsteemiga alates sellest, kui põhiseadus 1848. aastal põhjalikult üle vaadati.

Õiguse allikad

Õigusaktide liigid – kirjeldus

Põhiseadusega on ette nähtud Madalmaade riigikorraldus ja õigusaktide alused. Madalmaade lepingud teiste riikidega on oluline õiguse allikas. Põhiseaduse artiklis 93 on sätestatud, et rahvusvahelistel lepingutel ja rahvusvaheliste institutsioonide otsustel võib olla Madalmaade õigussüsteemis vahetu mõju. Sellisel juhul on need riigi õigusaktide suhtes esimuslikud. Madalmaade Kuningriigi õigusnorme, mis on vastuolus rahvusvaheliste lepingute või rahvusvaheliste institutsioonide otsustega, ei saa kohaldada. Seepärast on Euroopa Liidu aluslepingutes, määrustes ja direktiivides sätestatud õigusnormid Madalmaades oluline õiguse allikas.

Madalmaade Kuningriigi harta reguleerib Madalmaade, Aruba, Curaçao ja Sint-Maarteni vahelisi põhiseaduslikke suhteid.

Seadused võetakse vastu riigi tasandil. Delegeerimise teel võib keskvalitsus kehtestada (täiendavaid) õigusnorme valitsuse või ministrite määrustega. Vastu võib võtta ka iseseisvaid valitsuse määrusi (mis ei tulene seadusest). Põhiseadusega on antud reguleerivad õigused ka riigihalduse alamale astmele (provintsid, linnad ja veemetid).

Kohtupraktika on õiguse allikas, sest kohtuotsustel on laiem mõju kui vaid konkreetse asja lahendamine. Kõrgemate kohtute otsuseid kasutatakse suunistena. Eriti olulised on Madalmaade kõrgeima kohtu otsused, sest selle kohtu ülesanne on tagada õiguse ühetaoline tõlgendamine. Uutes kohtuasjades võtab madalama astme kohus otsust tehes arvesse kõrgeima kohtu otsuseid.

Õiguse üldpõhimõtteid kohaldatakse riigihalduses ja kohtumõistmisel. Mõnikord on õiguse üldpõhimõtetele viidatud seaduses, näiteks tsiviilseadustikus (mõistlikkus ja õiglus). Ka kohus võib otsuseid tehes lähtuda õiguse üldpõhimõtetest.

Tavaõigus, mida nimetatakse ka kirjutamata seadusteks, on samuti õiguse allikas. Üldiselt lähtutakse tavast vaid siis, kui sellele on seaduses osutatud, kuid kohus võib tava arvesse võtta otsuse tegemisel õigusnormide lahknevuse korral. Tavaõigust ei või siiski kasutada õiguse allikana kuriteo koosseisu kindlakstegemisel (põhiseaduse artikkel 16).

Õigusnormide hierarhia

Põhiseaduse artiklis 94 on sätestatud, et mõned rahvusvahelise õiguse normid on hierarhias kõige kõrgemal astmel: nendega vastuolus olevad õigusnormid ei kehti. Euroopa Liidu õigus on oma olemuselt liikmesriigi õiguse ees esimuslik. Sellele järgnevad harta, põhiseadus ja parlamendi seadused. Nendele järgnevad muud õigusaktid. Parlamendi seadusi võtavad valitsus ja parlament (*Staten-Generaal*, rahva valitud esindajad) vastu koos.

Seaduse võib muuta osaliselt või täielikult tühiseks üksnes hilisema seaduse vastuvõtmisega. Kohaldatakse ka õiguse tõlgendamise üldpõhimõtet, mille kohaselt on eriseadused üldseaduste suhtes esimuslikud. Peale selle peetakse kontinentaalses õigussüsteemis õigusakte esimuslikuks kohtupraktika suhtes.

Institutsiooniline raamistik

Õigusnormide vastuvõtmise eest vastutavad institutsioonid

Õigusloomeprotsess

Parlamendi seadusi võtavad vastu valitsus ja parlament koos. Seadusandlike ettepanekuid võivad esitada valitsus või parlamendi teine koda. Seadusandlike ettepanekute ja valitsuse määruste kohta annab nõu riiginõukogu. Seadusandliku ettepaneku koostamisel peetakse üldiselt nõu ka muude sidusrühmadega.

Tavaliselt võtab seadusandlikud ettepanekud vastu ministrite nõukogu, kes edastab need riiginõukogu nõuandeosakonnale soovitusel saamiseks. Valitsus vastab soovitusel, koostades täiendava aruande. Seejärel saadab valitsus seadusandliku ettepaneku ja vajalikud muudatused kuningliku teatega parlamendi teise kotta. Ettepanekut võib teises kottas toimuva lugemise ajal muuta. Muutmisõigus on teisel kottal. Kui teine koda on ettepaneku vastu võtnud, hakkab seda arutama parlamendi esimene koda. Esimene koda saab seadusandliku ettepaneku kas vastu võtta või tagasi lükata. Selles etapis enam muudatusi teha ei või. Kui esimene koda ettepaneku vastu võtab, allkirjastavad selle kuningas ja minister ning ettepanek saab seega seaduse jõu.

Õigusvaldkonna andmebaasid

[Overheid.nl](https://overheid.nl) pakub kesksel juurdepääsu kogu teabele Madalmaade valitsusorganisatsioonide kohta. See veebisait võimaldab tutvuda kohalike ja riiklike õigusaktidega.

[Officielebekendmakingen.nl](https://officielebekendmakingen.nl) võimaldab juurdepääsu ametlikele väljaannetele (*Staatsblad*, *Staatscourant* ja *Tractatenblad*). Veebisaidil on avaldatud ka kõik Madalmaade parlamendi väljaanded.

Kas juurdepääs andmebaasile on tasuta?

Juurdepääs veebisaitidele on tasuta.

Lingid

[Madalmaade valitsus](#)

[Regering](#)

[Välisministeerium](#)

[Parlamendi teine koda](#)

[Government.nl](#)

[Houseofrepresentatives.nl](#)

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.